

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " " "
Egy hóra 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj

Hat basabos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, többesrű hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel. Helygördij minden külön beigtatásért 30 kr.

Rátót államférfia.

Debreczen, aug. 11.

Szell Kálmán ur, a magyar politikai élet Neukomja, eljátszotta immár kis játékait. A hipnozisz nehéz álmából ébredni kezd a magyar közvélemény s a miniszterelnök ur be fogja ide s tova látni, hogy a rátóti tehéngazdalkodás elvei nem válnak be a miniszterelnöki székekben.

Nem titkoljuk, hogy annak idején mi is tapláltunk reményeket a miniszterelnök ur szép ígéretei felől, de ugyan csak mi voltunk azok, kiknek nagyon hamar be kellett látnunk, hogy a Szell-éra nem egy jobb korszakot jelent s a nagyhangú ígérek csak ígérek maradnak.

Szell Kálmán a legnagyobb mértékben nélkülözi az igazi államférfi tulajdonságait. Ő a ki büszkén hirdette magát a Deák Ferencz elvei leteteményesének, épen olyan messze esett a minden hibája daczára is tiszteletreméltó Deák Ferencz-től, akár a korrupció atyamestere Tisza Kálmán, vagy a korlátolt eszű, volt főispán-miniszterelnök.

Deák Ferenczben is erős volt a megalkuvási készség, de ellensúlyozta erős magyar egyénisége s a politikai morál iránti érzéke, Szell Kálmán pak-

tummal került a miniszterelnöki székre, beváltatlan ígérekkel vezette félre a közvéleményt, egyéni érdekek kielégítésével némitotta el az ellenörzés kritikáját s a mi a politikai morált illeti, a Szell Kálmán eddigi kormányelnöksége nem nagyon igazolta híres theóriáját a politikai becsüetről.

Példa nélkül való az az eset, hogy egy miniszterelnök ennyi ideig sütkérezék a népszerűség fényében, a nélkül, hogy erre legkevésbé is méltónak mutatata volna magát.

Pártja megnövekedett a husos-fazék varáz-ától, a diadalmas ellenzék pedig paktumba göngyölte a győzelmi pálmát s hódolattal tette le a miniszterelnök ur lábai elé. Tulajdonképen ellenzék sincs, mióta Szell ur hinti a port a magyar politikusok szemébe.

Az ő dicsőséget zengi a magyar sajtó is — alig néhány független lap kivételével. A nemzeti jogok Tirtusai ma már csak ódákat írnak. Vészi József mandátumot kapott, Ugron Gábort egyhangulag választották meg Sz.-Somlyón. Csak nem lehet kivánni Bartha Miklós urtól, hogy a szeretett barátnak adott elégtétel után is ellenzéki maradjon? . . . S ilyenformán nyert magának nagyon sok barátot Szell Kálmán ur.

Ezek után ígérhetett, bolondithatott tovább. Minden ígérétét vívmánynak vették s minden megalkuvását államférfiúi bölcsességnek.

Az ő miniszterelnöksége alatt nyugodtan verheték arcon a magyart, avathták fel nagy ünnepéggel a Henczi szobrot. Mäskor az egész magyar sajtó egyként tiltakozott volna e galád me-renylet ellen, most alig egy-két magyar lap emelte fel szavát.

És mégis a Henczi-ünnep leplezte le a maga valóságában Szell Kálmánt.

Most már kezd látni a magyar közvélemény. Szell Kálmán kormánya alatt „törvény, jog és igazság“ nevet nyertek a megalkuvás s a nemzeti becsület sárbatiprása.

Itt az ideje leszámolni e politikai szédelgéssel s ennek főalakjával, a rátóti államférfival.

Sem jogczime, sem képessége nincs a magyar politika vezetésére s rövid uralma csak megerősítette a politikai-vásár piaczat.

Ha pedig a nép képviselői elfelejtik kötelességüket, megmozdul maga a nemzet s oda juttatja Szell Kálmánt, a hová való: a rátóti tehéngazdaságba.

A. E.

A világsi nap.

(1849. aug. 13-ika.)

— A Debreczen tárczája. —

A világsi ut mellett Szöllös és a Csiger csatorna között két harc vonalban áll a honvédsereg. Fegyvere a vállán, lelke a szemében. Tenger viharának nedves tükre most ez. Fölötte felhőtlen égbolt, körötte halotti csend, szívében kétségbeesett harc.

Ott áll mozdulatlan, mintha egy csillagó erclappá forrott volna össze a nyári nap lobogó tücsökjében.

Egy villámsújtott emberarc az egész sereg, és ez az arc a haza képe, egy zokogó szív az az ezer dalia és ez a szív a szegény, elbukott nemzet szíve.

Foszlott, fakó attilájukon apró vizesöpeteket perget megránduló mellük. Esti harmat ez tán a ragyogó gyászmezőn? Nem, nem harmat ez itt, hanem hősök könyve, mely e harcok lelkek néman villámó borujából bugygyan, e félis enekéből, kik a halál tűzmezőjén: a csatatéren ércszívvvel és acélkarral aratták a dicsőség babérát, hogy megkoszorúzzák vele a haza szabadságát.

És most itt fekszik előttük holtan kite-ritve ez az isteni szabadság! Szemfödője 29 hadilobogójuk.

Egy halomban fekszik valamennyi, mintha nem is szemfödelle, hanem puha halotti párnája volna. A zászlónyelek összetörve, a nehéz, selyem lobogók összehasogatva. Rostává lötték mind a halálmagvas tüzzáporban. A

büszke, gyújtóhatású jelszavakat lemarta ró-luk a löporfüst és szerie hordta a sok ellenséges gölyő.

Mit is keresne már rajtuk az ilyen lelkesítő jelszó: „Ha foszlányokban is, csak előre!”

Rákóczi lelke: a szabadág már meghalt és a halott nem megy, hanem temetik. Most kezdődik ez a nagy temetés a Szilagyiak és Hunyadiak ősi sásfészke: Világsi vár előtt.

Köröttük ezernyi lándzsa villogásában látják a rabláncokat, a miket a házára vernek. Hát ezért omlott a honfivér annyi sok patakja, ezért sodorta el bajtársaik felét a bömbölő vas és sivitó ólomgolyók közt repülő halál, hogy végül diadalmas fegyverekből rakjanak koporsót harci istenöknek: a szabadságnak?!

De csitt, „vigyázz”-ban álltok, a szív sirhat, de arcotok legyen kemény. nézéstök szilaj, mint mikor „eljen a haza” kiálással villámszóró fergetegként rohantatok az ellenséges ágyuk ércetorkába.

Ne mozduljatok a sorban, ha a világ reátok szakad is, ha a pokol robban is föl a lábatok alatt. Hisz katonák vagytok, — Nem látjátok-e arcvonalatok előtt hatalmas pejló-ván Görgeit, a szabadságszavak diadalmas hősét, kinek egy izma se rándul s úgy áll előttetek egy ércszobor hideg nyugalomával most is, mint egykor a ropogó kartácsok szilánk-ésőjében.

Halljátok, megperdülnek a dobok, meg-tarsannak a trombiták és fölzendül a tetem-

keltő Rákóczi induló. Száritsa föl a tűz a könnyet szemekben, nem látjátok loholni előtetek Isaszeg, Vác, Nagy-Salló futó osztrakjait? Nezzétek, hogy vilan ki hüvelyéből a fővezér kardja, mintha csak csatába mentek.

De nem, most csendülnek meg érces ajkán az utolsó vezényszavak. Tábornokaitok tovább adják az utolsó parancsot. Sulyba kapjátok a fegyvert, aztán lábhoz csapjátok, hogy csakugy reng b-le a föld. És mig Rákóczi lelke zeng köztetek szabadságszavára tű-zelő indulójában, ti vezényszóra imához ves-zitek ba kezeteket és valóban imádkoztok is, hogy ne vigyen titeket az Isten zsarnokságba és szabadítson meg az osztrak jarmfától.

Azután elhangzik a végső vezényszó is: „Fegyvert gulába, szerelvényt le”, mire újból sorba álltok. Most harsan föl köröttetek az orosz himnusz. Rüdiger nyargal felétek s Görgei leoldott karddal, bekötött homlokkal vagtat eléje. Tiszteleg és atnyújtja kardját. Rüdiger a hódolat elfogadása jeél megérnti és visszanyújtja neki.

A lemenő nap bucsusugarai szemébe verődnek a nyeregkapába akasztott huszár kardokról s a gulába rakott szuronyos fegyverekről.

Rüdiger, balján Görgeivel, végig lovagol a lefegyverzett honvédek arcvonala előtt. A vörös sipkás 9. zászlóalj előtt megáll s ezt kerdí Görgeitől: Ezek a lengyelek? Nem — feleli Görgei — az én seregemben nincsenek lengyelek.

Majd a csatorna felé lovagolt, hol a III.

BELFÖLD.

A helynevek. Azt a kacsát, mely a szász belügyminiszter rendelete alapján föl szállt, gyorsan leölték. Sokkal fontosabb az a körülmény, hogy a Rómániából érkező táviratokon helyneveink sokszor olahra vannak ferditve. A táviró-állomások nemzetközi névjegyzékében egyetlenegy táviró állomásuk sincs oláh névvel megnevezve. A romániai táviró tisztviselő pedig nagyon jól tudhatná, hogy a nemzetközi forgalomban a helyneveket úgy szokás, sőt kell használni, a mint azokat a hivatalos nemzetközi táviró-állomások névjegyzékében felsorolják. Első kötelessége a táviró tisztviselőnek, ha a fel elferditett, a nemzetközi névjegyzékben föl nem sorolt helyneveket használt távirata czimzésében, hogy a helyes czimállomás használatára figyelmeztesse. Az elferditett czimállomás használatából a kellemetlenség, téves irányítás, késes egész láncolata keletkezik. Ezek az újabb fajta elferditések igen kellemetlen munkát hártanak középponti távirónk és postánk — rendes munkával amugy is túlhalmozott — irányítási és félszólamási osztályának nyakára. Valóban ideje lenne, hogy ezeknek a fattyuhajtáoknak a nemzetközi forgalomba való becsempészését energikus intézkedésekkel tegyék lehetetlenné.

A külügyminiszter Ischlben. Goluchovszki gróf külügyminiszter Ischlben történt utazását — mint nekünk Ischlből táviratozzák — semmiféle aktualis politikai esemény nem idézte elő hanem annak egyedüli magyarázata az, hogy Goluchovszky gróf hat heti szabadságideje után újra átvette a külügyminiszteriumban az ügyek vezetését, amely alkalmából szükségesnek látta, hogy a királynak a folyó ügyekről referáljon. A külügyminiszter hónap delelött újra elhagyja Ischl-t.

Az áldozatok.

— Aratás után. —

Debreczen, aug. 14.

Mindig csak a szegény ember!

És miért oly kedves a szegény ember pénze, vagyonkaja, hogy boldog boldogtalan le-lecsap s elhordja, mit elhordani képes s mikor már nincs mit elvinni, a szegény ember följajdul s jajdulását nagy nehezen meghallják, de akkorra már a szipolyozó gazembernek nyoma veszett. Vagy ha meg is kerül, a szegény ember pénze oda van, úne egyet rajta, de ezt a törvény tiltja.

hadtest állt s azt mezszevlélve, kíséretével Zaránd felé elvágatott. Most már sirhatott a 30,000 ember, mert nem volt többé katona. A Hannover-huszarok felől még egyszer fölhangzott a fojtott kiáltás: «Ejjen Görgei.» A volt fővezér ekkor egy pillanatra — lova nyakára borult. Kiss Ernő, a leggavallerabb magyar tábornok hangosan zokogott, Nagy Sándor, Leiningen tenyerökbe temették arcukat. A huszarok lovaik nyergére hajtottak fejüket, a tüzekek egymás mellé alított ágyuik csövére borultak, a honvédek zászlóikhoz futottak és még egyszer utoljára csókjaikkal borították a Mariás-lobogók golyótépett foszlányait. A vörössipkas 9-ik zászlóalj csak lobogója nyelét dobta a zászló-halomba. Selymét darabokra tépték és szent ereklyeként keblükre csavarták. Damjanich elárvult fiai, a 3-ik zászlóalj hősei szintén letépték egy darabot abból a zászlóból, melyet Földváry Károly a váci diadalmas szuronyrohamban a legsűrűbb kartács- és golyózáporban lóháton vitt keresztül a hidon s a melyet itt 73 golyó lyukgattott át.

Ezt a szent lobogót aztán kézzel-kézre adták, hogy mindenki megcsókolhassa, mielőtt utolsót lobban elöttük a tűzben. Mert elégették ezt a drága jelvényt, melynek lengő, suhogó, rohamra repítő szárnyai alatt Szolnokól Világosig annyi győzelemmel koszorúzták

Nézzünk csak körül. A modern világ és tolvajlás ezer nemében gyönyörködhetik szenzácziót hájhaszó tekintetünk.

Pang az üzlet, a paraszt előre eladta gabonáját, az érte kapott pénz fölment adóra, instrukcióra, megélesre, de azért mégis kapta a pénzt s egyebet. Majd kifizeti jövőre ha az Isten nagyobb áldást hint a földre. S a szegény nép lépze megy. Csak akkor csalódik, ha a következő vagy a harmadik esztendő bősége s Isten áldása mellett is megszólal a dob kicsiny portája, házacskája előtt s viszik az ezer hasznu riska-tenget. A rongyos, buta paraszt elmelet majd bérésnek, munkásnak, ha mindenét elvették s azután kvitt. A hatóság csak azt látja ez vagy amaz, ezért vagy azért tartozik a követelés jogos, tehát ki kell elégiteni a hitelezőt.

S a szegény áldozat szívében telve keserűséggel, meggy dolog után, mert hiszen élni kell! Még szerencse, ha a faluban vagy környékén kap munkát, talán éppen annál a hitelezőnél, a ki őt kitesztotta. Legalább nem kell ott hagyni családját...

Ha látsz az utcán vézna, agyongyötört, szegény családapát, gondoldj arra, mit eddig itt elmondtam, megéled a szíved s nem fogod sajnálni azt a néhány fillért tőle.

Ez az egyik kép.

És a másik! Oh az is szívet rázó.

A termes igen szép, a munkát jól meg fizetik. A gazda józan, az asszony takarékos, szemmel látható házukon az Isten áldása. Nyoma sincs a szűkölködésnek a nélkülözésnek. A gyerekek iskolába járnak, jól tanulnak. Öröm, boldogság lakozik a kisded hájlekban. Még félre is tudnak tenni valamit. Majd jó lesz vénségükre mikor már nem képes a gazda az erősebb munkára — aztán meg, ha anyuk eladó lesz. Hja okos gazda mindenre számít.

A garasonként összekuporgatott forintok vándorolnak a takarékpénztárba. Nehány év alatt megszorodik a kis tőke. Örömmel nézegetik a betétkönyvecskéket: 190, 200, 500 forintjuk van. De azért még dolgoznak tovább s takarékos odnak.

Egyszer csak megkérlik az eladó kezét. Az apjuk bemegy a városba egy kis pénzmárgért a takarékpénztárba. De mi ez, máskor oly szívesen fogadták a hivatalnok urak, le is ültették, még szivarral is megkínálták. Most pedig mi ha felfordult volna a világ, még be sem eresztik a helyiségbe. S ajtó előtt ott sir dühög a sok szegénynek látszó ember. Asszony, öreg ifju s szivetrázó hangon kér, könyvel, szitkozódik, hogy adják ki a pénzüket. Majd a hatóság embere is odatoppan s elkergeti őket onnét, menjenek haza, a takarékpénztár megbukott. Lehet, hogy még kapnak valamit pénzükből, várjanak be otthon mindent.

S az a sok kisirt szemű, elkeseredett szívű ember, asszony tántorogva megy tovább. Átkuk az égig ér, le is sujt; de a pénz oda van. Sok, sok évi küzködes, fáradság mind a gyümölcse elveszett! Ott kell megint folytatni, a hol elkezdtek. De lesz-e ismét oly eredmény? Sigit-e megint a jó Isten? Az öregség is rohamosan közeledik, az ifju, a férfi erők is fogyatkoznak, a család is nagyobb. Mi lesz a gyermekekből? Ki kell venni őket az iskolából, mert nem telik a sok füzetre, tollra, tintára stb., annál kevésbé a nagy tandíjra.

A koldosbóra jutott nép sirankozik, szidja az Istent, a társadalmat mindent, a mi szent. Elkeseredik, a csapás öszetöri, képtelen lesz tovább ellentállani, mert akaraterje meggyöngyül: így jönnek létre a koldusproletárok.

Hol az éber hatóság: melynek kötelessége volna öröködni a közönség földi üdvé fölött. Azt mondják: ime utólérté az igazság a gazdokat!

Igen utólérté, ámde kesőn.

Temérdek szorgalmas ember megtakarított pénze uszot el addig. Nem husz évi garzdalkodás után kell a törvény öreinek eszrevenni a bűnt, hanem mindjárt az első évben fel kell lépnie minden legkisebb szabálytalanság ellen s akkor kevesebb lesz az áldozatok száma.

Az utolsó három esztendő folyamán feltűnő sok ilyen esetek fordultak elő. A hatóságok pedig, még mindig nem értek arra, hogy e tekintetben valami erős, de egészséges törvényt alkossanak.

KÜLFÖLD.

A szerb kormányválság. Kompetens szerb körökben a tényeknek meg nem felelőeknek mondják azokat a magyarázatokot, a melyeket magyar és német lapok Andonovics belügyminiszter visszalépéséhez fűztek. Andonovics a merenyltre következő napon adta be lemondását, amelyet azonban Gyorgyevics miniszterelnök akkori tavollétére való tekintettel nem fogadtak el. Másrészt a miniszterelnök vissza lérese után kijelentette a királynak, hogy az egész kabinet kötelességének tartja visszalépni, mihelyt a rögtönítélő biróság ítéletet hozott. A király visszautasította a lemondást és teljes bizalmáról biztosította a kabinetet és csak a részleges tárgyalásokon egyeztetébe, ami meg is történt a Nisbe való utazást megelőző napon.

neveiket e fehér-kakastollas, rongyos félistenek...

Aztan leültek ők is a vörössipkas 9-ik zászlóalj mellé. A párduczok és oroszlanok hónapokig tartó nemes vetelkedés után, hogy ki tud bátrabban halni a hazaért, most bajtársi szeretettel, sirva ölelkeztek össze, tudva, hogy a megalázás keresztje s a börtön bilincse szakítja el őket...

Görgei tábornok társaival a Bohuskastelyba ment az eltemetett szabadság halotti torára, csak Nagy Sándor maradt hadtestével s a bánaukban borozó honvédek ajkán fölsirt a szomorú nóta:

Lehajtja a fejét ő is,
A Nagy Sándor generális,
Hullik a köny két szeméből,
A magyar ég el-ötétül.

A leszálló est-csillagok gyémantszögeivel verte ki az eget és ragyogó sziporka-esőben e-tek a fegyvergulákra a hulló c-illagok. Elesett bajtársak könnyei voltak tán, kik hiába haltak, vagy maga az Isten szórta le koporsószegeknek?

Annep tábornok kozák-lovassága fogja őket körül s menniök kell a zarándi táborba. Sötéten és komor gyásszal néz el felettük Világos vára, a régi nemzeti dicsőség romja,

a Hunyady-kor nagyságának porló siremléke. Még egyszer elbucsznak babért termő, dicsőséget arató fegyvereiktől. A huszarok sirva dölnék lovaik nyakára, megölelik, megcsókolják utoljára, aztán széttörik, vagy elissák kardjukat es busan, szótlanul, csak szívében zokogva távoznak ez országos temetésről. A tüzekek meg vissza-visszanéznek ágyuik csövére, a csataternek eme mennydörgő bugásu harangjaira, a melyek oly sokszor zengtek, dörögtek a jelszót: Előre hős fiuk, batran a halalba. Elesen a hazaért és szabadságért annyi, mint feltamadni a nemzet szívében. Előre!!! előre!!!

És leborul gyalog, tüzeér, huszár a harmatos gyepre, behunyja könnyező szemét s még egyszer hallja zengeni lekében a csaták szövegét, hogy: «Szuronyt szegezz!» s «Előre!» Aztán összesugnak és csapatostul szöknek, bujdokolnak az osztrák rabláncz elől. A többi után pedig viszik a zászlókat, ágyukat, puskákat, mint a halott után az érdemjeleit. Mig távol, Orsova és a török határ felől felzendül a bujdosók dala:

Lesz Kossuthnak regimentje,
Lesz kard, puska, ló és mente,
Örömnapod is lesz, csak várd,
Szegény, szegény Magyarország!...

Két Hentzi ünnep.

aug. 14.

Ágyuk adtak sortűzet az egyik helyen, a polgárok szíve dobbant meg a másik ünnepen.

A Hentzi emléket a Budavar védelménél elesett harcosok emléke cz. alatt szombaton felszentelték. Ott volt a közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint mindkét testületből adta ifjú-ág, a jövő katonái. Ez fájt nekünk leginkább. Ott volt egy főherceg is.

Választadtunk rá azon az egyszerűségében komor, méltóságteljes ünnepen, a melyen a polgárság imát mondott a magyar honvédek ravatalánál es megkoszoruzta emlékszostrukat.

A mi ünnepünk méltóságosan, szépen folyt le. A másiknak megvolt a komor hivatalos ridegsége.

A két ünnepről alább adjuk tudósításainkat. Kegyeletes emlékezéssel irunk a hősök emlékeinek ünnepéről, fájdalmas keserűséggel adunk számot a másik cz-remóniáról.

*

A tiltakozó gyászünnepet rendező bizottság reggel fél 8 órakor gyűlt össze a kerepesi uti Pannónia kávéház előtt. Innen 10 fiakkal vonult a budai krisztinavárosi plébánia templom elé. Az első padsorok fekete posztóval behuzva. Ott voltak: Eötvös Károly, Hentaller, Barabás orsz. képviselők, gr. Kreith Béla, lovag Tichtl Károly, Dienes Márton, dr. Molnár Jenő, Gara József a bizottság elnöke és sokan mások a közélet emberei közül.

Az orgona gyönyörű chorálja alatt megható volt nézni az öreg honvédeket. Öszborult alakok, mindenik fölötte a 70 évek. A megindultság, az évek és az emlékezés sulya alatt meginogtak. Beültették őket a padokba.

A szent mise végével a hazafias apát a ravatalhoz lépett. Megáldotta, beszentelte azt. A tömjén füstje, a gyertyák lángjai atszürődve betöltötték a templom hajóját. Vége volt a misének s a zsufolásig megtelt templom közönsége egy szóval, egy lélekkel zendítette rá:

Isten áldd meg a magyart...

*

A mikor a hosszú menet, élén a nemzeti lobogó alatt haladó honvédekkel megindult, a Kossuth-nóta zugott fel a tömeg ajkán. Ezt és a Hymnus-énekeltek felváltva a várba vezető egész uton.

Végre megérkezett a tömeg a honvéd-főparancsnokság elé. Rendőrök kékellettek mindefelé, látszott, hogy minden eshetőségre elkészült a policzia.

— Abczug Lobkovitz! — dörögte a nép.

A következő pillanatban föltűnt a honvéd-szobor ércalakja s a tömeg ismét a Kossuth-nótát énekelte. Így érkezett a menet a Disz-térre s elhelyezkedett a szobor körül.

*

A szobor előtt a szószékül szolgáló asztalra elsőül G a r a József lapszerkesztő lépett. Üdvözölte a megjelenteket es letette a polgárság koszoruját kiengesztelésül azért a másik szoborért, hol most az ágyuk dörögnek.

Éppen e perczen hallatszott az ágyuk dörögése. A tömeg viharos abczugolással kísérte az érczörkök elmosódó beszédét.

A koszorút, melynek fekete szalagján ez van: 1899 augusztus 12. nemzeti színű szalagján: Hentzi diadalmas legyőzőinek, letették

a szobor talapzatára. Azután Eötvös Károly mondot beszédet.

Hosszu ideig tartott az eljenzés, kalapjengetés, a mely gyönyörűen előadott beszédjét kísérte. Valami csodás keserűség érzett ki a szavából, látszott, hogy a hangok szíveből jöttek s ez nagy ha ássál volt.

Utanna Molnar Jenő dr. pár szóval bocsánatot kért a hőöktől, hogy a nép nem tudta megakadályozni az emléküknön ejtett sérelmet. Zajos tapssal fogadták az isaszegiek küldötijé, a ki szép nemzeti es fekete szalaggal ellátott koszorut tett a szoborra. Kardbordó Árpád a demokrata kör koszoruját helyezte a szoborra.

A tömeg most Barabas Béla országgyűlési képviselőt kívánta hallani, a ki szép beszédet mondott.

Végül Vig Viktor dr. lépett az emelvényre s elszavalta Zempleni Árpád Világos szombatja című alkalmi költeményét.

Mikor az ünnep bevégződött a tömeg kétfelé téve lassan szétoszlott, a Kossuth-nótát es a Hymnus-t énekelve. Az egyik rész így eljutott a téren át a K. u. Kör. Militar Bau-Abtheilung (katonai építő osztály) ház elé. A katonák kint álltak. A tömeg egyszerre re kezdte:

— Abczug Lobkovitz!

— Le a Hentai katonákkal!

Alig ismételték néhányszor, a kaszárnya kapuja hirtelen kinyílt es husz lovasrendőr vágatott a tömeg közé, így csakhamar tovább vonultak. Hentzit, Lobkovitzot es Széll Kálmánt abczugolva, az Ilona-utczán lementek a Várból.

A mikor fél tizenegy óra tájban éppen a honvédek a honvédekkel tértek vissza a Hentzi ünnepről fülsiketítő lármátámadt.

— Le a hazaárulókkal!

— Hentzi katonai!

A honvédeket vezető Mattyasoszký alezredes keményen nézett farkasszemet a tömeggel, a mely mást gondolt, s a Kossuth-nótát kezdte énekelni.

— Állj! Szuronyt szegez! vezérelt a alezredes.

Ez volt a délelött legkínosabb eseménye, a lipotomezei ünnepen kívül.

Az órnagy parancsára megvillantak a szuronyok s a honvédek rohamálásba helyezkedtek. Tamadásra azonban nem került a dollog, mert hirtelen, mintha a földből bukkant volna elő, harmincz lovasrendőr vágatott a tömeg közé s sűrű pálczázással zavarta széjjel a tüntetőket. Erre aztán elvonult a honvédség.

Ezzel a kínos incidenssel végződött a különben komolyan, méltóságosan lefolyt tiltakozó gyászünnepe.

*

A mi a Hentzi-ünnepet illeti, előírás szerint folyt le s nem érdemes a lefolyásáról egy árva szót sem írni.

Táviratok.

A megvádolt Vilmos császár.

Páris, aug. 14. A gyorsírói jelentés szerint, Mercier tábornok tanuvallomásainak elején, miután a német kémkedés szervezetét megmagyarázta, szószerint a következőket mondotta:

— Hozzá kell fűznöm, hogy a német császár ő felsége személyesen foglalkozik

ezekkel a kémkedési ügyekkel es hogy bizonyos kivételes esetekben a parisi, strasszburgi es brüsszeli kémkedési központok főnökei közvetlenül es személyesen leveleznek a császárral. Ez kiderül a titkos iratesomó egyik leveléből, melyet Schwärzkoppen egyik elődje irt a német császárnak. Kiderül ez továbbá Müller tanuvallomásából, a ki Vilmos császár halászobájában látta a Libre Parole-nak egyik számát, melyen kék czeruzával meg volt jegyezve: „Dreyfus századost elfogták.” Merciernek ezek a megjegyzesei az itteni diplomáciai körökben hír sz-rint a legnagyobb felháborodást keltették.

A rennesi tárgyalás.

Páris, aug. 14. A hazafias liga 150 tagja elhatározta, hogy f. hó 15-én tüntető meetinget rendeznek, hogy Deroulade elfogatása ellen tiltakozzanak.

Páris, aug. 14. Hivatalos jelentése szerint eddig csak katonai lefokoztatás történt, azonban a vizsgálóból következtetve nagy számú elfogatások várhatók.

Páris, aug. 14. Houssage a becsületrend tagjai sorába felvétellett.

Páris, aug. 14. A szükséges intézkedések foganatosítottak, hogy Guerin a külvilággal ne érintkezhessek. A vízvezeték csöveit, ugyszinte a gáz es telefon huzalokat elfogták. A kormány nem akarja a rendőrök életét veszélyeztetni es ily módon reméli, hogy előbb-utóbb megadja magát.

Páris, aug. 14. Gonteref, Sabran es Pontevist ma elfogták.

Páris, aug. 14. Az antiszemita lapok írják, hogy habar Mercier újabb adatokkal nem is szolgalt, de véleményük szerint az ügynek technikai megvilágítása lesujtó hatást gyakorolt Dreyfusra. A revizionista lapok elelsohen azt írjav, hogy Mercier csupan a lapokban szelöztelett közleményekre szoritkozott es nem mint vádoló lépat fel Dreyfus ellen, hanem inkább a saját szrmélyének védelmére fektette a fösulyt. A konservativ es a mérsékelt lapok szerint, a tegnapi elfogatások a Dreyfus-ügyre nem lehetnek kedvező befolyással, a mennyiben a kedélyek már nagyon izgatottak. A radikális lapok dicsérik a kormány erejét, de kívánatosnak tartják, hogy az ügygel mielőbb végezzen.

Frigyes főherczeg Pécsen.

Pécs, aug. 14. Frigyes főherczeg ma reggel birtokára rkezett, a honnét még az ej folyamán Pozsonyba utazik.

A honvédelmi állam titkár Verőczén.

Verőcze, aug. 14. Gromon Dezsó holoap ide érkezik es a honvédhuzárság szállása fölött szemlélt tart.

Világos.

Tegnap volt ötvön esztendeje, hogy elhanyatlott a magyar szabadság ragyogó csillaga, — Világosnál. Mohács, Várna es Mohi puszta után ez volt ezer esztendő alatt a legszomorubb vagy talán azoknál is szomorubb napja a magyarnak.

Ugy kellene lenni, hogy gyászlobogó lengjenek ezen a napon a paloták ormain, a kunyhók fedelein, gyászszolozsnák hangozznak ki a templomok hajóiból es gyászruhába öltözött magyar hölgyek küldjenek imát a magyarok Istenéhez, aki ez iszonyu csapás sulya alatt is tudott annyi erőt önteni kiválasztott, de leigázott népébe, hogy elsirassa halottjait s azok porából ujra ébredjen fel-

támadjon, mint a hogy feltámanott harmadnapon a keresztán való meggyilkoltatás után a népek szabadságának isteni apostola: Jézus Krisztus.

„Világosnál huszárok könyeztek.“

Huszárok, honvédek, daliák, ifjak aggok, kik zokogva borultak le a földre és boldognak vallották azokat, akik a vérrel megszentelt rög alatt pihenve immár néma, porladozó áldozatai levének nemzet szabadságunk szent ügyének.

Kéj idegen hatalom nagy hadereje kellett ahhoz, hogy a magyarra ráboru jon ez előtt ötven esztendővel ez a gyásznapi. De ennek fatyolán keresztül is félszázad eötti elődeinek dicsősége, diadalma ragyog le reánk, Mint a felhőkön áttörő szivárvány rézgő fénye, az a dicsőség, mely előtt még bukásban is tisztelegve vonta ki kardját a világ akkori legnagyobb hatalmasságának eloyomásunkra küldött katonája: az orosz.

Most ötven esztendeje. Diadalmas harcok hősei lerakták az ellenség véréből még párolgó kardjaikat, aztán várták a börtönt, a bitót, a golyót, mely hazájukért dobogó szívüket általúti. És bekövetkezett. Ötven év, hej, hosszú ideje a keservnek, de még sem elég a féledésc. Könyborult emlékezetünk odaér hozzátok, száz csatát végig küzdött leventék s megcsókoljuk a hazaért kapott sebeitek helyét. És odajár, mindenhova, a mi te utánad következett — Világos. Az aradi Golgothának kilencz bitójához s mély megilletődéssel borul le azon a szent helyen, a hol négy magyar tábornok golyóktól kiontott vére hullott a zöld füvel betakart fekete avarra.

Most ötven esztendeje. Egy nemzedék mult el és egy második nemzedék született azóta. A megölni szándékolt magyar szabadság, ha nem is úgy, mint ti hő-ök álmodatok, de feltámadott. S ez előtt harminczkét esztendővel monda ki a királyával kibékült nemzet, hogy fátyolt kell vetni a multra. A féledés mindent beborító fatyolat.

De hát el lehet e féledni azt a keserves napot. El lehet e különös most, mikor részei voltunk egy arczpíró megálasztatásnak, A seb vértét, s most újból felfakadt — begyógyulni nem fog soha.

Gyakorta újból és ismét felfakadnak a nemzet vérvő sebei. Gyógyírt kell keresnünk reá: az emlékezetnek balszámát. S találunk-e azt most virágozó meződön Világos?

Keressük, keressük. Zarándokolunk erte. A segesvári síkra, Budának várába, az aradi Golgothához.

Keressük, keressük . . .

Legujabb.

Dreyfus védőjét meglőtték.

Rennes, érk. 2 ó. 1 perczkor. — A „Debreczen“ eredeti távirata. Dél előtt a Dreyfus-pör tárgyalása közben a közönség között óriási zavar keletkezett. — Az antiszemita behatoltak a tárgyalási terembe s óriási botrányt provokáltak. A rendet alig tudták helyreállítani. A tárgyalás befejezése után a gymnasium előtt ismét megújultak a tüntetések. A Dreyfus-ellenesek dühös ordítással fogadták a börtönbe visszatérő Dreyfust.

Mikor a bíróság kivonult a teremből, Labori is lejött, s az utcán éppen

kocsira akart ülni. Abban a pillanatban egy lövés dördült el s **Labori hátán találva összerogyott.**

Óriási zavar keletkezett. Az ott jelenlevő orvosok Laborihoz futottak, megvizsgálták sebeit s konstatálták, hogy nagyon veszélyes. A zavarban a gazmerénylő megszökött.

Rennesben, de egész Franciaországban óriási izgatottság uralkodik.

Labori állapota aggasztó.

H I R E K.

* **Személyi hír.** P a p p Elek, a nádudvari kerület orsz. képviselője tegnap városunkban időzött. Ugyancsak Debreczenben időzött tegnap B a r t h a Miklós képviselő is. A vendég képviselők a ma d. e. gyorsvonattal utaztak tovább.

* **A király születésnapja.** A debreczeni izr. hitközség 1899. augusztus 18 án Ö Csász és Apost. Királyi Felsege születésnapján hálaadó istentiszteletet tart. Sorrend: 1. »Matowu« ima. 2. XXI., XLV., LXIII., LXXII. és CXLIV. zsoltárok. 3. Alkalmi beszéd. 4. Tórák kiemelése a frigszekerényből. 5. Ima a királyért. 6. Tórák visszahelyezése a frigszekerénybe. 7. Hymnus. Az előjáróság. — Az Az orth. izr. hitközség szinten hálaadó istentiszteletet tart, melyől a következőkben értesítenek: Ö Felsege a király legmagasabb szülétének f. hó 18-ára eső évfordulati napján, reggeli 7 órakor a debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség pásti-utcai templomában ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartatik.

* **A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság Debreczenben.** Többször megirtuk már, hogy a magyar protestánsok virágzó irodalmi társasága itt a kálvinista órában tartja meg szept. 20-an idei nagy gyűlést. Meghívta a társaságot Debreczen városa, a tiszántuli egyházkerület és a debreczeni ref. egyház. A társaság elnöksége most dolgozta ki a nagygyűlés programját — mely a következő:

I. Istentisztelet a nagytemplomban.

Imádkozik: G y u r á t z Ferencz ág. ev. püspök. Predikál: P e t r i Elek — bpesti theol. akad. tanár.

II. Nagygyűlés d. e. 1/2 10 órakor a kollégium disztermében.

1. Elnöki megnvít tartja G y u r á t z Ferencz püspök, társasági elnök.

2. A társaság üdvözlése a felkért diszelnökök által. A tiszántuli egyházkerület részéről Kiss Áron püspök által; Debreczen szab. kir. város, a debreczeni ev. ref. egyház és kollégium részéről S i m o n f f y Imre kir. tanácsos, polgármester és főgndnok által. Válaszol H e g e d ü s Sándor, kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a társulat másodelnöke.

3. Titkar jelentés. S z ó t s Farkas, a társaság titkára.

4. Felolvasás: A reformáció és a magyar nemzeti szellem egymásra való hatása. B a l o g h Ferencz theologiai tanár.

5. Költemények. S z a b o l c s k a Mihály lelkész.

6. Elnöki zárszó. H e g e d ü s Sándor kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a társaság másodelnöke.

III. Tagok közgyűlése a kollégium disztermében d. e. fél 12 órakor.

1. Számvizsgálat. Költségvetés.

2. Jelentés az 1899 évi kiadványokról.

3. Elszámolás a »Koszoru« s »Házi kincs« tar. 1898 évi forgalmáról.

4. Az elhunyt választmányi tagok (1 fővárosi és 3 vidéki) helyének betöltése.

5. Folyó ügyek, jelentések.

6. Esetleges indítványok.

A mint a programból látható, szept. 20 án illustis vendégei lesznek városunknak. Mint biztos forrásból értesülünk, H e g e d ü s Sándor kereskedelemügyi miniszter okvetlen lejön a társaság diszülésére.

A társaság tagjainak elszállásolásáról a debreczeni rendező bizottság gondoskodik. A társaság tagjai érkezéseket szeptember hó 10-ig jelentik be az elszállásoló bizottság elnökénél: Oláh Károly városi tanácsnoknál (városháza).

2. A gyűlésre utazó társulati tagok részére az elnökség közbejárására a m. kir. kereskedelmi minisztérium a M. A. V. vonalain kedvezményes jegyet engedélyezett. A jegyek gyorsvonatra is érvényesek. Irárványért Debreczenbe, a püspöki irodába kell fordulni.

3. Szeptember 19-én a vendégek érkezése. Fogadtatás a debreczeni rendezőbizottság részéről. A társaság elnökséget fogadja Simonffy Imre kir. tanácsos, Debreczen sz. kir. város polgármestere.

4. Szeptember 19-én este fél 8 órakor az »Angol királynő« helyiségeiben ismerkedő társasvacsora. — Étkezés à la carte, saját költségen.

5. Szeptember 20-án a közgyűlés után fél 2 órakor a vendéglátó házigazdák által adott »társasbéd« az »Arany bika« szálloda dísztermében. Az ebédjegyek Vecsey Imre tanácsnok, tb. főjegyzőnél, a debreczeni rendezőbizottság jegyőjénél (városháza) vehetők át.

6. Ebéd után Debreczen nevezetességeinek (templomok, kolégium, könyvtár, szobrok stb.) meglátogatása a rendező bizottsági tagok kalauzolásával.

7. Este 6 óratól fél 8-ig katonai tüzene a 39. cs. és kir. gyalogezred zenekara által a nagyerdei parkban. 8 órakor a debreczeni összes dalegyletek hangversenye a nagyerdei vígadó termében, később közzétéendő műsor mellett. Ezután táncz. Belépődíj 1 korona. — A tiszta jövedelem a »Károly«-alapa javára fordítatik.

* **Uj kórházi segéd orvos.** Dr. D e z s ó Antal, a kózkórház segéd orvosa állásáról lemondott. Helyébe gróf D é g e n f e l d József főispán dr. A n d r o v i c h Sándort nevezte ki.

* **Öngyilkos leány.** Egy fiatal, 17 éves leány lett öngyilkos tegnap delután. Revolverrel szíven lötte magát és azonnal meghalt. A lányt M a c s i Erzsebetnek ívták, cseléd volt a Baktai tanyán. Az öngyilkosság színhelyére Ács N a g y Ferencz r. fogalmazó és dr. S z a l a y Béla orvos mentek ki, kik a kórházba szállították a holttestet, melyet boncolás után ma temetnek el. Az öngyilkosság oka: csalódott szerelem.

* **Országos tüzoltó gyűlés.** Brassából írják, hogy az országos tüzoltó-szövetség ez évi vándorgyűlésére az ország minden részéből érkeznek résztvevők. A vendégek mai bevonulása impozáns volt. A tüzoltó-kongresszusra érkezett vendégeket Schuster Karoly tüzoltó főparancsnok előbb magyar, azután német nyelven üdvözölte, mire dr. Kék Alajos orsz. képviselő, az országos tüzoltó szövetség elnöke válaszolt. A menet a nemzeti és piros kék zászlókkal diszített utcákon át a városba ment. A városi zenekar este Alesius Oszkár városi anácsos nejeinek, mint zászlóanyának és Schuster Karoly brassai tüzoltó főparancsnoknak szerenádót adott. Holnap reggel lesz a brassai tüzoltó-egyesület zászlóavató ünnepe.

* **Egy katona szerencsétlensége.** Tömöri Gábor közegény a 39. gyalogezrednél. Tegnap a vasárnap tisztességére szokottnál többet öntött a garatra és szörnyen dolgozott benne a katona-virtus. A vásártéren hajóhintába szállott és állva teljes erővel hintazta magát. Hiába mondták neki s jóakarattal hiába figyelmeztették, hogy üljön le; nem hallgatott senkire, hanem virtuskodva tovább is állva hajította a hintát. De ennek a virtusságának drágán adta meg az árát. Egyszer, mikor éppen a magasban volt a hajóhintá, egyensúlyt veszített és kibukott a hinta gerendázatára. A szerencsétlen ember fején súlyosabb sérüléseket szenvedett. Mikor hordágyat hoz-

ak és a katonai kórházba akartak vinni, újra megszállotta a virtus, rugkapálni kezdett, és erőszakkal kelleit a hadit a hordágyra tenni. Egy pár hétig a katonai-kórházban nyomni fogja az agyat.

* **Dr Kenyeres Elek**, aki két hére fürdőbe ment, szabadságidejére a Zion egyleti tagoknál dr. Szöllősy Béla helyettesíti.

* **Hajdumegye állategészségügye.** Hajdúvármegyében f. hó 10-ig a következő állatbetegségek fordultak elő: Lefene: H.-Szoboszló 2 u., Vamospércs 2 u., összesen 2 község 4 udvar. Veszétség: H.-Nánás 1 udvar, H.-szoboszló 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar. Takonykór: Földes 2 udvar, H.-Nánás 2 u., H.-Szoboszló 1 udvar, Kis-Szőke 1 u., Szováth 1 udvar, összesen 5 község 7 udvar. Rükör: H.-Hadhaz 1 udvar, Nadudvar 1., összesen 2 község 2 udvar. Sertésorbáncz: Csege 1 udvar Sertésvesz: B-Ujváros 1 udvar. Földes 7 udvar. H.-Böszörmény 2 udvar. H.-Nánás 1 u. Kaba 1 u. Nadudvar 1 u. Szováth 38 udvar, Téglás 6 udvar, összesen 9 község.

* **Ellopott utlevelek.** A belügyminiszterium köriratban értesíti az ország összes törvényhatóságát, hogy Debreczen városát is, hogy a filippopoli osztrák magyar konszultátus hivatalos helyiségébe ismeretlen tettesek be-törttek s a többek között 9 osztrák utlevelt loptak el. A tolvajok osztrákok lehetnek mert az ott levő magyar utleveleket érintetlenül hagyták. A miniszter most felhívja a hatóságok figyelmét a tolvajokra, kik az utlevelekkel esetleg visszaélést is követhetnének el.

* **Uj beosztás a zónánál.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint ez évi szeptember hó 15-én kezdve Gyoma és Orosháza állomásoknak Csaba állomással való személyforgalmában a távolsági forgalom első vonalán a 2. távolsági forgalmu menetdíjak helyett, a 4. távolsági forgalmu menetdíjak helyett, a 4. távolsági forgalmu menet díjak lesznek fizetendők.

* **Hét tagu zsebmetszőszövetkezet.** Bodor Jultanna, Kiss Andrásné tegnap este érkezett a nyíregyházi vonattal Debreczenbe. Pár percet időzött a városban s mi történt mi nem — szaladt a rendőrség-hez, hol is előadta, hogy neki sikerült egy most Debreczenbe érkezett zsebmetszőbandát felfedezni, kik már a vonatban s a kiszálláskor megbeszéltek hogy hova látogatnak el s mit tesznek az üzlet eredményessége érdekében. A rendőrség megtette az intézkedéseket, de eddig mi sem igazolta a Bodor Julianna felfedezését.

* **A miniszter és a betegsegélyző pénztárak.** A belügyminiszter ma érkezett leiratában tudatja Debreczen városával, hogy a betegsegélyző pénztár és a befizető tagok joggyűleteinek elintézése végett egymáshoz címzett irataik (folyamodvány, nyugta) bélyegmentesek. Egyszer mind azt is kijelenti, hogy az 1891. XIV. tc. 85. §-a alapján a lelkészek, anyakönyvvezetők az anyakönyvi kivonatokat bélyeg és díjmentesen kötelesek a betegsegélyző pénztár céljaira kiadni. — A könnyebbég kedvéért azonban az anyakönyv-vezetők fel vannak jogosítva a kivonat helyett tanusítvánnyal bizonyítani a születést, esketést és elhalálozást.

* **Az új lovassági laktanya kintinája.** Az új lovassági laktanya kintinjára tudvalevőleg pályázat volt hirdetve. Az ország minden részéből teméntelen aspiráns adta be ajánlatát városunk emez új üzletére. A tem-svári hadtest parancsnok most döntött a pályázatok felett s a kintin bérlelét három évre a legjobb referenciákkal ellátott pályázónak, Weisz Farkasnak a központi kávéház derék főpinczéérének adta ki. Az új üzlet Weisz Farkasnál mindenestre jó kézben lesz, ezt ismert szorgalma és kitarása garantirozza.

* **Kossuth szobor.** Kossuth Lajosnak szép sorjában szobrot állítanak a vidéki városok és községek. Legújabbán a biharmegyei Tenke Főzsg határozta el, hogy emléket emel nagy hazánkfiának. Az emlék-bizottság már meg is alakult; mely a szobor készítésével Gerenday Béla akad. szobrászt bízta meg. — Gerenday most mintázza a szobrot, mely Kossuthot öreg korában ábrázolja. A bronz szobrot márvány talapzatra állítják s az idei őszön nagy ünnepélyességek között leplezik le.

* **Zsebmetszők a vásárban.** A nagyvásár egy csomó lopás és zsebmetszés nélkül most sem mulhatott el. Történt is tegnap zep számmal. A karosultak egy része a rendőrségnél jelentést is tett a lopásról, de bizony egy ilyen nagyvasári zsebmetszésnek bajos dolog nyomara jönni. Daczára ennek a rendőrségnek mégis sikerült egy nehányat elfogni. Köztük első helyet foglalt el: Puncsak Anna 20 éves nyíregyházi zsebmetsző, aki 3 lopást követett el, de a 3-ik alkalmával nyakon csípték. Ilyen szerencsetlenül járt Farkas Sámson is, aki csak egy zsák almát akart lopni, de elfogták. Az alma a rendőrségnél van, ott veheti át igazolt utajdonosa.

* **Szücs a lóköte.** H.-Böszörményi tudósítónk jelenti: Folyó hó 12-en Szücs Istvan helybeli lakostól Fajt Jakab csendőrsparancsnok és Polgári Imre csendbiztos egy darab, koros, pej, 29 ft értékű lovat koboztak el, járlat hiánya miatt. Kérdőre vonták Szücsöt, hogy hol szerezte a lovat, mire ez beismerte, hogy a lovat ez év július 21-ikéjén éjjel az ujfehértói határban Szunyogh Bertalan birtokon a legelőről lopta el. A nyomozás kiderítette, hogy a ló Juras Ferencz ujfehértói lakos dohanyosé, ki a Szunyogh Bertalan birtokon lakik. A tettes a nyíregyházi járásbíróságnál fejeletett, a lovat pedig a rendőrség átadta a tulajdonosának.

* **Egy takarékpénztár kétszáz ezer ferintja.** Aradon — mint levelezőnk írja — nagy remületet ke tett egy év előtt az odavaói Polgári Takarékpénztár bukása. Nemcsak a részvényesek, de sok szegény ember siratta odavesztett pénzét. Az első remület nyomása alól felocsudva, felszámoló bizottság vette kezébe a bukott takarékpénztár ügyeit és alig egy év leforgása alatt kétszáz ezer forintot sikerült visszaszerezni az elvesztettnek hitt pénzből. Sőt meg huszezer forint jövedelem is jutott az intézetnek.

* **Körözött tolvajok.** A miskolci rendőrség lopás miatt körözi Fekete Mihályt. A derék gentleman több ingó és ingatlan dolgot tulajdonított el, s mikor számolni kellene a törvényszék előtt, eltűnt az éji homályban. Letartóztatása esetén a miskolci törvényszékhez küldendő. Szintén lopás miatt körözi a miskolci törvényszék Koller Erzsébetet, ki 14 éves korával már a rendőrség bűnlajstromában szerepel. Ő vele is a miskolci törvényszék fog számolni.

* **Bevonuló katonák.** Az ujoncok bevonulásának határidejét az idén okt. 5-ére tűzte ki a közös hadügyminiszter. Az egy éves önkéntesek — mint az előző években — okt. 1-én fognak bevonulni. A 3 évet kiszolgált legénységet a hadgyakorlatok befejezése után, tehát még szept. hóban szabadsággalják.

* **A makói sikkasztás.** Aradról írják: Tegnap kezdte meg Hubacsek Pál vizsgálóbíró az árvászeki sikkasztások ügyében megindított vizsgálat folytatását. E napra több tanut idézett maga elé a bíró, többek közt Széll György polgármestert is, mint az árvászek elnökét. Nem minden érdek nélküli Csala Ferencz kijelentése, hogy a nyomor vitte a bűn útjára Aligha fogják ezt elhinni a sikkasztó ülaőknek, kinek nemcsak kenyérré jutott, de a mindennapi kártyára és korcsmázásra is. — Csanádmegye közigazgatási bizottsága is tegnap tartotta havi ülését, melyet Meskó S. dr. alispán megemlékezett a belügyminiszternek Makó város közigazgatását mellátó leiratáról és egyúttal közölte a bizottsággal azokat az intézkedéseket, miket a leirat kapcsán a városnál mutatkozó bajok orvoslására már eddigelé tett. — Végül javasolja, hogy az újabbán szükségessé vált fegyelmi vizsgálatok eszközésével a bizottság dr. Náray Lajos

főjegyző bizza meg. A bizottság így határozott. A makói sikkasztáshoz van még egy érdekes epizód. Dózsa Lipót dr. képviselő aki most a marienbadi fürdőben időzik, posta útján indítványt küldött a képviselőhöz. — Indítványozza, hogy a polgármester bívassék fel állasanak negyvennyolcz óra alatti elfoglalására, mert a város ilyen válságos helyzetében nem engedhető meg, hogy a polgármester fürdőn legyen.

* **A nagy-szalontai Arany ünnep.** Az Arany ünnep folyó évi augusztus hó 27-én, délelőtt 10 órakor, Nagy-Szalontán, a Tolditérén a következő műsorral fog lefolyni. 1. Hymnus. Előadja a nagyszalontai dalárda, 2. Megnyitó. Tartja Széll Kálmán, e. elnök, 3. Alkalmi költemény Lévay Józseftől. 4. Alkalmi beszéd, Tartja Radó Ödön, a nagyváradi „Sziglasi Társaság” elnöke. 5. Alkalmi dal. Költő Kálmántól, (dallama Arany Jánosól.) Előadja a nagyszalontai dalárda. 6. Üdvözlő szó: a Magyar Tud. Akadémia nevében Szász Károly, b. A Kisfaludy-társaság nevében. c. A Petőfi Társaság nevében. . . 7. Szózat. előadja a nagyszalontai dalárda. Az Arany-szobak megnézés. Egy órakor közébe a Népkeri Vendéglőben. Egy teríték ára 2 ft. Este 8 órakor színelőadással kapcsolatos táncmulatság ugyanott, az Arany-Emlék-alap javára. Személy-jegy 1 ft., család-jegy 2 ft. A közébedre jelentkezéseket elfogad Bancos Mihály r. bizottsági penztárnok, Nagy-Szalontán.

* **E. Kovács Gyula szobra.** Az elhunyt nagy tragikus színésznek, E. Kovács Gy.-nak szobrot állít az erdélyiek kegyelete. Kolosvárt széleskörű mozgalom indult meg, hogy a szobor költségeit minél hamarabb összeremtsék. Szoborbizottság is alakult, — mely még ki sem bocsátotta felhívásait, mar is egyre érkező adományokról számol el. Jókai Mór, a szoborbizottság elnöke 200 koronát, Barcsay Domokos orsz. képviselő 100 koronát jegyeztetett elő jó czélra. Hegedüs Sándor keresk. miniszter 100 koronájából a nagy tragikus színész sírjára megrendelt koszoru költségein felül maradó összeg szintén az emlékbiz. pénztárba jut.

* **Jutalomjáték az orfeumban.** Angelotti Vilmos, a Bika-szállodabeli orfeum direktora ma nem csak gyöngéd férjnek, hanem figyelmes direktornak bizonyult. A mai estét ugyanis felesége, Angelotti Mariska jutalmazására szánta. Szinte bizonyos, hogy a közönség, melynek Angelottin kedvence, meg fogja tölteni az orfeum helyiségét. Egyébként a mai előadás utolsó előtti.

* **H.-böszörményi hírek.** Uj vezérigazgató. A részvénytársulati takarékpénztár Cseh Béla helyére vezérigazgatójaul e hó 10-én d. e. tartott gyűlésében Major Gyulát, H.-Böszörmény város volt tisztügyészét választotta meg. — Tanárválasztás. A h.-böszörményi 6 osztályu gymnasium latin-magyar tanszékére az igazgató-tanacs Köblös Samuel alapvizsgát tett tanárjelöltet választotta meg. — Nyugalomba vonult tanár. Magi Elek a böszörményi gymnasium erdemes tanára 34 évi működés után nyugalomba vonult.

* **Hazatérő emigráns.** Czeck János 48-as honved tábornok, mint nekünk írják, Amerikából, hol eddig élt, legközelebb hazajön. Széll Kálmán miniszterelnök ez évi aug. 1-től 2000 ft évi nyugdíjat folyósít a tábornoknak, ki a dicsőség napjainak félszázados évfordulóján tér vissza az anyaföldre, melyet úgy szeretett, hogy hőssé lett érte. . .

* **Gyógyszertári kézimunka.** A belügyminiszterium már régebben elrendelte, hogy bizonyos záros határidő alatt minden patikához be kell szerezni a megfelelő számu olyan kis gépet, amely a poralaku orvosság papiros tokjának a nyitogatására szolgál. Eddigelé a papiros tokokat belefúvással nyitogatták, ami esetleg ártalmakkal is járhatott. A bpesti gyógyszer. egyt. arra kérte a belügyminisztert, hogy annak étetbelepítésének a határidejét kosszabbítsa meg s járuljon hozzá ahhoz, hogy a poralaku orvosságok arát fölemelhessék. A miniszter kijelenti a ma érkezett leiratában, hogy egyik kérelemnek sem tehet eleget. A határidőt

azért nem ho-szabbítja meg mert a készülékek egy hét lefolyása alatt beszerezhetők, az árfölémeles pedig azért nincs megokolva, mert a készülékek nem fognak sokba kerülni.

* **Apponyi bérese.** A mezőgazdasági munkások sztrájkjának nem mindenütt a munkások, meg az annyit kárhozottat jött-ment agitátorok voltak az okai. Mert bizony nem egy helyen konstatálták a sztrájkos években, hogy éppen a munkaadó szűkkeblősége okozta a sztrájkot, vagy legalább jól előkészítette a talajt hozzá. Mert hogyan fognának a nemzetközi szocialis tanítások azon a munkásnépben, amelylyel úgy bannak, mint a hogy Apponyi Albert gróf banik a maga cselédjeivel Egész Békésmegyében, a gerendasi birtokon van a legjobb dolgok a bereseknek. Apponyi Albert gróf a földesur s igazi magyar szívvel gondoskodik cselédjeink sorsáról. Mindegyiknek nyugdíjat ad s ezzel a munkások nem is elnek vissza, hanem addig dolgoznak, a meddig csak bírják a munkát. A minap egy bérese, K r i s k o János munkaképtelen lett. Ötvenkét vég volt az Apponyi grófok cselédje s az uradalom kiadta neki a nyugdíjat. Megtudta ezt Apponyi Alberr gróf s rögtön intézkedett, hogy a régi hű cseléd ne csupán nyugdíjat, hanem teljes fizetés kapjon, úgy mintha még most is szolgálná a földesurat. Itt aztan nem igazathatnak a szocialisták.

* **Hamis tanulás.** Valami ügyes-bajos dolga akadégy atyafinak a szomszédjával és be jött a napokban az ügyvédhez, magával hozva tanuit is. A tanuk közt volt egy öreg ember is, a ki épenséggel nem kellett nagy bizalmat az ügyvédben.

— Kend azt mondja ugy-e Varga Peter, hogy látta, mikor Kocsis Jánosnak átadta Péter István a 150 forintokat?

— A tulajdon két szememmel láttam.

— Egészen biztos ebben?

— Egészen.

— Tudja-e mi lesz abból, hogy ha hamisan eszközözik? . . .

— Hogyne tudnám: me g n y e r j ü k a p ö r t.

* **Hó a hegyek között.** Liptó-szentmiklósi levelezőnk írja: Nehány napi kanikulai forróság után tegnap hirtelen oly hűvös csapadék érkezett észak felől, hogy még a mezőn dolgozó nép is kénytelen volt téli ruhát ölteni. Egész Liptó megye területére sűrű csipős köd szállt le, melyet orkányszerű, időnkint rohamos szelvihar követett, majd pedig erős eső, sőt helyenkint zápor és jége esett s az erő félben levő gabonát, különösen pedig a rozst csépelte ki. Ma reggelre a csapadékos felhőzet eloszlott, de a hideg téli szél tovább dühöng, mely éjjel óriási károkat okozott a zöld gyümölcsben s hatalmas fakat döntött ki tövestül. A Kárpatok kopar csúcsait, s a magasabban fekvő tengerszintek friss augusztusi vastag hólepel fedi.

Lapunk szerkesztősége, kiadóhivatala és a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája az Ipar és Kereskedelmi bank, piactér 49. számú házában, a főpostával szemben helyeztetett át.

Színház.

Komjáthy János M.-Szigeten. Megirtuk már, hogy Komjáthy János igazgató e hó 16-án szerdán kezdi meg hat hétig tartó működését M.-Szigeten. A színház igazgató egész új repertoárral lépi meg publikumát, mely különben az egész társulatot kitűnő pártfogásban szokta részesíteni. Az új tagok Szigeten mutatkoznak be. Ő énekesnője lesz társulatunknak. A régiak közül cs pán K á l l a y Lujza, közönségünk igazi kedvence maradt meg, a többieket újak pótoják. R. Serfőzy Zseni helyét P e r e n v i Margit foglalja el — a kivel direktorunk újból tárgyalást folytat.

Színészet H.-Böszörményben. Kunhegyi Mikló társulata tegnap fejezte be böszörményi működését. A jó erőkből álló társulat a közönség „szokailan” pártfogásban részesítette. Gróf Szapari Péter című drama került utoljára színpadra nagy tiszés mellett. A tarsu-

lat tagjai közül kiváltak Kunhegyiné, Ragányi Iza, Szelényi Ilona; Kunhegyi, Almási Endre és Juhász Pál.

A dohánygyári munkások műkedvelő előadása. Szombaton este zsufolásig megtelt a „Margit-fürdő” díszterme közönséggel. Műkedvelő dohánygyári munkások játszottak el Berczik „Paraszt kisasszony”-át. A munkásokból alakult műkedvelő társaság már megszokott gördülékény előadást produkált. Taps és kihívás jutalmazta a derék műkedvelőket, kik közül a két főszereplő vált ki leginkább. Előadás után hajnalig tartó táncz volt.

Debreczeniek művész estélye Bártfafürdőn.

E hó 12-én Friedman Samu zenedei tanár, gordonka művész, Tóth Árpád zongora művész és Kuthi Zsigmond iskolaigazgató és hírlapíró, fényes művész estélyt rendeztek Bártfafürdőn, mely estélyen Woldman Margit k. a. és Fényes Jenő, az orsz. m. kir. zeneakadémia kitűnő növendéke is közreműködtek. Az estély jövedelme részben a tudóvszések szanatóriuma javára volt. Műsorra kerültek a következő pontok:

1. Chopin »Scherzo«. Zongorán előadta Tóth Árpád.

2. a) Gottermann »az álom«, b) Popper »Vito«, gordonkán előadta Füredi Friedmann Samu.

3. »Beriot-Concert I—II. tétel«, hegedűn előadta Fényes Jenő, II-ik hegedűn kísérte Friedmann Samu.

4. »Vegey dalok«, énekelte Waldmann M. k. a.

5. »Hazugságok«: humoros képek. Irta és felolvasta Kuthy Zsigmond.

6. Bloch-Friedmann »magyar ábránd«, hegedűn előadta Fényes Jenő.

7. a) Rubinstein »Réve«, b) »Sauer« »Echo de Vienne«, zongorán előadta Tóth Árpád.

8. a) Schubert-dal, b) Dawidoff: »a szökőkút«, gordonkán előadta Friedman S. Friedman Samu, mint mindig, most is ragyogtatta fényes tehetségét. Gordonkajátéka elragadtatta a közönséget, Waldmann k. a. noha csak egy év óta növendéke az akadémiának, már is kitűnő talentumot árul el. Hangja lágy, fülbemászó és mégis erőteljes. A legnagyobb otthoniasággal énekel. Fényes Jenő, a tíz éves kis művész, valódi csodagyerek: a legnagyobb precziussággal és rontinnal játszott fiúból nagy művész valhatik meg.

Tóth Árpádukat nem kell dicsérni, ismeri már őt a debreczeni közönség, ut is brillirozott.

Kuthi Zsigmond a közönség feszült figyelmé mellett olvasta fel humoros és tanulságos karczolatát a konvencionális hazugságokról. Ugy a felolvasót, mint a többi szereplőket megtapsolták és a lámpák elé hívták. A régi bártfai báltrem zsufolásig telt meg szép és előkelő közönséggel.

Előadás után 3 táncz volt reggelig. Zene-művészeink t. i. Friedman Samu és Tóth Árpád Bártfáról Tatra-Füredre és onnan Trencsén-Teplícze mennek hangversenyezni.

TANÜGY.

Értesítés. A tanítóképző intézet gyakorlóiskolájában az új iskolai év f. aug. hó 24-ik napján veszi kezdetét. Tisztelettel kérem a t. szüleiközönséget, hogy a nevezett napon d. e. 8 órakor a gyakorló-iskolában beiratott fiúkat küldjék, illetőleg hozzák fel. Ugyanekkor fizetendő be a tandíj és azok a járulékok, melyek már az előző iskolai években is esedékesek voltak. (Össze-en tandíj és járulékok 10 ft 65 kr.) A nem evang. reformatus vallásúak a fentebb kitett összegben kívül a helybeli evang. reform. egyház pénztárába előlegesen 4 frtot tartoznak befizetni.

A beirat, de legkésőbb aug. hó 28-ig fel nem jövő, vagy elmaradását be nem jelentő tanulók helyére más jelentkező vétetik fel.

Végül tisztelettel hozom tudomására az érdeklődőknek, hogy az ev. ref. főiskolában az elhelyezett többi elemi iskolában, az iskolai-

ev és a beiratkozás: f. évi szept. hó 1-én veszi kezdetét.

Debreczen, 1899 aug. hó 14.

Kovács Lajos,
tanítóképző-intézeti igazgató.

IRODALOM.

Pataj Sándor versei. II. kiadás. Budapest 1900. Révai Testvérek irodalmi intézet részvény társaság. Vaskos, csinos kötetben foglalnak helyet a Pataj Sándor versei. A címlapon egy szép nő arc képe: a költő feleségéé. Pataj Sándor nem tehetségtelen verselő, de nem is igazi poeta. Versei nem árújak el azt a belső lelki kényszert, mely a költőt dalra indítja. Majdnem mindenik dala egy-egy ötlet, szójatek kedvéért készült s nagy baja a poétának, hogy dalaiban Heinét akarja utánozni, kitől több sikerült dal fordítást közül, de kinek talán egyéniségét sem érti meg, mert nála Heine keserű gunyja minden tiszta érzést megvető cinizmus. Van egy pár dala, mely egyszerű, igaz s ez a néhány dal kezezi igazi értékét a kötetnek, melynek ára különben 1 frt.

Vergődés. Ezt a címet viseli a Luby Sándor verzkötete. A költő lelkének vergődését azonban nem nagyon fejezik ki könnyed s nagyon is sekely érzes-hullámszóról tanuskodó versei. Luby újság-író poeta, de csodálatosan nem hatott reá az az izgatott világ, mely annyi érzést, gondolatot teremt az újságíró poeta szívében és agyában. Ő idilleket ír, rég elhagyott falujából, dalokat a természetről. Ezekben a dalokban nem lehet meg a közveitlenség, de nincs meg az erős epedés és vágyódás sem a pyengén rajzolt idilli élet után. Szóval a Luby Sándor verseiből az igazság hiányzik, — ha a fülnek nagyon kellemesen hangzanak is ezek a dallamos versikék, de mit ér, ha szívünket érintetlenül hagyják. — Mutatóul közöljük a kötet egyik versét.

Dal a pünkösdi rózsáról.

A pünkösdi rózsá,
Szereltem virága,
Szereltem van írva
Verpiros szirmára,
S azért tüzi minden
Lány a kebelére,
Hogy a legény lássa,
Mi van a szívébe!

Pünkösdi rózsának
Nincsenek tüskéi,
Bátran tépheted le,
Ujjad meg nem vérzi.
Gondold, hogy a lány is
Ily pünkösdi rózsá,
Szedd a csóknak mézét
Gondtalanul róla.

A pünkösdi rózsá
Alig nyíl, már elhull;
A leány szerelme
Sint ily hamar elmul.
Tépd hát a virágot
Addig, amíg teljes,
Csakold, öleld a lányt
Addig míg — szerelmes!

Lauka jubileuma. Nagybecskerekén — mint levelezőnk írja — Lauka Gusztáv hatvan éves írói jubileumát október hónapban fogják megünnepelni. Erre a célra tegnap bizottság alakult, a melynek elnökévé Botke Bélát, jegyzője é dr. Brayer Lajos szerkesztőt választották. — Az ünnepre meghívják az összes törvényhatóságokat, városokat és irodalmi társulatokat.

A »Vasarnapi Újság« augusztus 13-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Schuszter Konstantin« (arczképpel). — Költemények: »Hattyudal«. E. Kovács Gyulától. — »E. Kovács Gyula.« Endrődi Sándortól. — Regénytár: »A ki bator, azt megsegíti az Isten.« Elbeszélés. Irta Polevoi N. G. (képekkel), Oroszból fordította Ambrozovics Dezső. — »Hires szerelmesek.« Történeti rajzok a »Hires asszonyok« szerzőjétől: II. Henrik és Poitiers Eiana (képekkel). — »Emléke-

mi a sz...
tőfi gyer...
től. —
miniszte...
társaséle...
aug. 13-...
— Gyóg...
Kovács...
leszky I...
pöre. L...
szel, Kö...
talány, E...
szítik ki...
előfizeté...
Ujdonság...
Franklin...
IV. ker...
delhető...
magyar...
felévre 1

§ S...
ratozzak...
ma tarto...
ügyében...
szabattva...
tettek be...

§ A...
tuk 1 pur...
vics Fere...
ítéltek, a...
megszök...
törvénysz...
körözésé...
tett elfog...
Cvetkovic...
anyjánál...
reeső hel...
a rendőr...
örjartok...
a menek...
órákor es...
laltak. Eg...
zött. Tab...
ügyészhe...
a megszö...
Cvetkovic...
a ki pénz...
kor látta...
hova me...
magát.

Dob...

nyatlott...
tevése cz...
földmivel...
reczeni g...
hánykise...
lesz ez, a...
munkaba...
tik be. A...
zetes dob...
mást ren...
bán állto...
a mely k...
hányfajok...
lyes műv...
a teljes...
Igy péld...
áll össze...
földmivel...
tőjét, Ker...

„B...
csal...

mi a szabadságharczából. — »Uj adatok Petőfi gyermekkoráról« (képekkel). Kéry Gyulától. — »A rutének között« (kép kkel Darányi miniszter beregi látogatásáról.) — Erdélyi társasélet a század elején. — »Világos 1849 aug. 13-án.« — »A folyósított levegő csodái.« — Gyógvintézetek a részegség ellen. — »E. Kovacs Gyula temetése« (képekkel). — »Teleszky István« (arczképpel). — »Petőfi sajtópöre.« Lampert Gézától. — Irodalom művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, s. b. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadókatalánban (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre 2 frt 40 kr. félévre 1 frt 20 kr.

Törvénytörvények.

§ **Sima Ferencz csődje.** Szegedről távratoznak lapunknak: A szegedi törvénytörvény ma tartotta meg Sima Ferencz csődjének ügyében a főszenatári tárgyalást, a melyen szabattannolczer forintnyi követelését jelentettek be.

§ **A megszökött halálra ítélt.** Megirtuk 1 punk szombai számában, hogy Cvetkovics Ferencz rablógyilkos; a kit kö éhalálra ítélték, a fegyőr gondatlansága következtében megszökött a zágrái fegyőrházból. A zágráb törvénytörvény elrendelte a halálra ítélt fegyenc körözését s egyuttal széleskörű intézkedéseket tett elfogatására. Tegnapi konstataáltak, hogy Cvetkovics a szökés után Zágrábban lakó anyjánál átöltözött. A fegyencruhát egy félreeső helyen meg is találták. A gyilkos anyját a rendőrségre vitték s vallatták; ez alatt erős őrjáratok czirkáltak Zágráb környékén, hogy a menekülő előtt elzárják az utat. — Kilenc órakor este a régi katonai temetőben megtalálták. Egész nap itt rejtőzött a bokrok között. Taborszki rendőrségi titkár s Alexander ügyész helyettes fejtettek ki nagy tevékenységet a megszökött rablógyilkos kutatása körül. — Cvetkovicsnál nem volt fegyver, anyját várta, a ki pénzt és élelmet hozott volna neki. A mikor látta, hogy az őrjárat bekerítette s nincs hova menekülnie, elentállás nélkül megadta magát.

KÖZGAZDASÁG.

Dohánytermelésünk fejlesztése. Lehanyatlott dohánytermelésünk versenyképessé tévése czéljából szervezte két évvel ezelőtt a földmivelésügyi kormány kapcsolatban a debreczeni gazdasági tanintézettel az országos dohánykísérleti állomást. Nagyszabású alkotás lesz ez, a melynek fokozatos fejlesztése még munkában van s csak évek multával fejlezhetik be. A központi állomásnak minden jellegzetes dohánytermelő vidéken egy-egy fiókállomást rendelnek alá. Egyelőre még csak Csabán állítottak fel ilyent. De a kísérletezéshez, a mely kiterjed ugy az idegen és hazai dohányfajok keresztezésére, mint a dohány helyes művelésére és kezelésére, igénybe veszik a teljesen megbízható termelők támogatását is Igy például már eddig is 40 termelő gazdával áll összeköttetésben a debreczeni központ. A földmivelésügyi miniszter az új intézet vezetőjét, Kerpely Kálmán gazdasági tanintézeti

igazgatót már két ízben küldte ki külföldre, hogy a dohánytermelést tanulmányozza. Kerpely előbb Németországot és Hollandiát, az után a Balkán félszigetet járta be. Tapasztalatait már is sikeresen kezdi érvényesíteni a dohánykísérleti állomáson, amelybe idáig körülbelül 70.000 forintot fektettek be. Készen van már a laboratórium, a dohánykertészlet és több holland, német és magyar rendszerű szárító pület, a simítóház. Még az idén felépítik a nagy erjesztő raktárt, az amerikai gyors szárító pajtát és fajakereszteszésekhez a sodronyháló épületeket. Amde ezzel sem ér véget a telep fejlesztése. Olyan két hajtása lesz, mely páratlan tanintézetnek mondható. Dohányjövédéki tisz képző és dohánykertész képző iskolával kapcsolak össze. Mar az idén 90 különféle dohányfajtaval folynak a kísérletezések s jövő évben remélhetőleg százhatsvanra szaporodik a számuk. A spanyol-amerikai háboru miatt csak néhány héttel ezelőtt kaphatott a telep konzulátusaink útján manilla, kubai dohánymagvakat. De már japán, persa, brazilai és más fajokkal javában folynak a kísérletezések. Eddig, ugy látszik, jól beváltak a ghiubek es orosz purzicsan cigarettá do hányfajok, A szivaradók közül jó eredményt mutatnak a Brazíl, Connecticut, Marylandi, Cimmer-spanisch s a görög dohányok közül is egykettő. Hogy dohánytermelésünk jövőjére mily rendkívül kedvező hatása várható Darányi e szerencsés alkotásának, talán már az is eléggé bizonyítja, hogy csupán az első hirekre a külföld is a legmelegebben kezd érdeklődni iránta. Bakuból (Orosz-Kaukázus), Melhournéből (Ausztrália) kerdezősködték nagy do hánykereskedők felőle. Az osztrák do hányjövédéki igazgató maga eljött, a bosnyák-hercegovinai

dohányjövédéki igazgatóság pedig egyik főbb tisztségviselőjét küldte Debreczenbe. Sőt Német országból is felkérésstek már a kísérleti állomást. Még csak azt emlíjük fel, hogy az állomás megtevő és tervezett épületei, botanikus és kulturkertje, üvezháza, meleggyalai kilencz holdat, a gyakorlati ter pedig tíz kat. holdat foglalnak el.

Szerkesztői üzenetek.

F. Richard. (Tátrafüred) Fatornyos házamból megérkezve megdöbbenve láttam, hogy te csödbe juttatsz bennünket. Utolsó levedéért újra büntetést kellett fizetni. Igaz, hogy tartalmas level volt minden tekintetben, de hat tudod a szegedi tanyagazdaságot még nem nyertük meg.

V . . . a Sámuel. 1.) Azt kérde ő, miért nem közlünk verseiből? Kérem csak nem gondolja, hogy louredesi hangulatait beveszi a nagy közönség. 2.) Komjáthy jeleoleg Szigeten van. 3.) A tragikus ballada Roland privilegiuma. Ön plagiumot követ el, ha azt saját szerzeményének jelenti ki.

Kis hivatalnok. Hogy ön jó czéllövő azt tudjuk. 2.) H. Pali minden este a Hungáriában van. 3.) Nalunk nem lehet szabadon streberkedni.

L . . . i Sz. G. verse elég rossz!

Sz Elemér. A furcsa vendéglő czimü operátet nem Hauer Berczi írta.

G. I. Ő azt mondja, hogy Angelotti ha fészket szed: fangelotti, ha Petőfit nem ünnepli: profangelotti. Ha ez önnek jól esik, mi nem bánjuk.

Uj kezekben.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a rég idők óta fentálló

Geréby Fülöp fűszer- és csemege üzletet

a közelmult napokban átvettük.

Az üzletben mint vezető **Biré József ur** fog működni s tekintettel arra, hogy ő a helybeli piacon már több mint harmincz éve elismert szakösmerettel bir, őszintén és bátran ígérhetjük, hogy üzletünkben minden a

fűszer és csemege

körébe tartozó áru a legfrissebb minőségben a legpontosabb, és legszolidabb kiszolgálás mellett kapható.

Ezek után tisztelettel felkérjük a nagyérdemű közönséget, sziveskedjen bennünket becses látogatásával szerencsételtetni, s árunk kitűnőségéről, valamint a pontos kiszolgálásról meggyőződést szerezni.

Előre is hálás köszönetünket nyilvánítva maradunk

mély tisztelettel

Geréby Fülöp Utódai,

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, koczkázott mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

„Henneberg-selyem“

csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik!

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhöz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés.

Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyarai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

Geréby Fülöp Utódai

Debreczen.

Van szerencsénk a nagyérdemű gazdaközönség szíves figyelmét következő gazdasági czikkeinkre felhívni, u. m.:

legjobb minőségű **dohányzsineg** kézi gyártmány, különféle minőségű **gépkenő-olajok**, **Towottkenőcs**, legfinomabb **kék uszó kocsi-kenőcs**, **Carbolineum**, **Carbolsav**, **Creolin**, **fedéllemez**, **kátrány** stb.

Továbbá ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat mindenféle **fűszer- és csemegeárúkból** legkitünőbb minőségben és a **legjutányosabb árak** mellett. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltek.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

ajánlja nagy választékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályhát,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a lepszolidabb és legpontosabb kivitel biztosított.

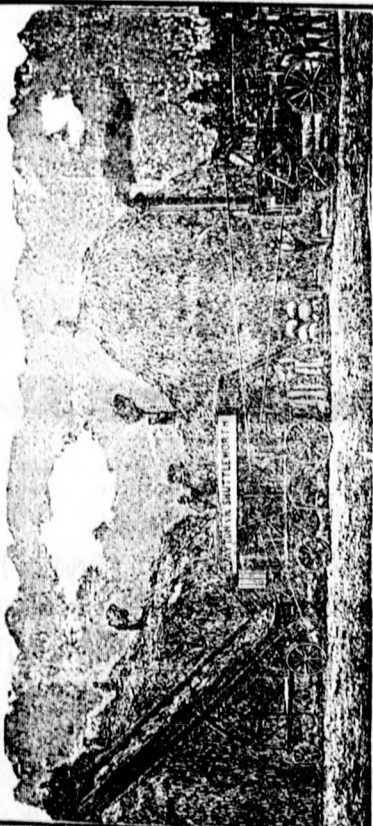
A kályhák felállítását csakis kipróbált szakavatott állítók által végeztetem.

Ezen kályhák ugy tartósság, szépség, mint fűtőképesség tekintetében bármely külföldi gyártmánnyal versenyeznek.

Kész felállított mintakályhák raktáramon megtekinthetők.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz. által a legjutányosabb árak mellett ajánljának:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépnek, löher-cseplőgép, tisztító-noszták, aratógépnek, szénmagyjúzó, poronák.

"Columbia-Drill"

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, repavágók, kukortéza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Csakis augusztus 15-ig.

A külső vásártéren.

A világ legjobban

idomitott kutyái

minden verseny kizárva.

Ő cs. és kir. fensége főherczeg és főherczegnő Alice Toskanból 1893-ban Salzburgban továbbá ő fensége Ferencz József braganzi herczeg Nagyaradon legmagasabb látogatásával és megelégedésük kifejezésével tüntetett ki.

Caro, a világ egyetlen zongorázó kutyája s ugy ő, mint 20 társa csodaállatok. **Caro** „Az utolsó rózsát“ a Martha operából játszta, az ő kedvencz darabját. Míg a többi kutyákat is sok fáradozás után **írás, olvasás** és **számolásra** rábirtam ugyanígy, hogy a közönség által feladott **számítási** példákat megoldani képesek. Ismerik a színeket, a virágokat, erőmutatványokat produkálnak és tánczolnak. Szóval a művészet legnagyobb fokán állanak, eddig még sohasem létezett módon. Ezer érdekes csoda-előadáshoz bátorodom a n. é. közönséget meghívni.

Belépti-díj: Tamasszék 50 kr, I-ső hely 40 kr, II-ik hely 30 kr, III-ik hely 15 kr. Katonák csillag nélkül és diákok az elő három helyen felét fizetik.

Előadás naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órától 9-ig.

PRECHTL H.

igazgató.